

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa, 15.05.2014

I.816.4.2014.AJK

Pan

Marek Biernacki

Minister Sprawiedliwości

Szanowny Panie Ministrze,

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwróciła się Przewodnicząca Rady Ławniczej przy Sądzie Okręgowym w Warszawie wskazując na negatywne - w ocenie osób pełniących funkcję ławnika, które pozostają jednocześnie w stosunku pracy – konsekwencje wynikające z obecnego kształtu art. 172 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 427 ze zm.).

Przepis ten stanowi, iż: „za czas zwolnienia od pracy ławnik zachowuje prawo do świadczeń wynikających ze stosunku pracy, z wyjątkiem prawa do wynagrodzenia”. Zdaniem skarżącej, przewidziane w powyższym przepisie uprawnienia do świadczeń wynikających ze stosunku pracy są w istocie fikcyjne, albowiem wysokość tych świadczeń de facto jest pochodną uzyskiwanego przez pracownika dochodu (por. m.in. art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa - t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 159, czy też § 6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop; Dz. U. Nr 2, poz. 14). Konsekwencją udzielenia przez pracodawcę zatrudnionemu ławnikowi dnia wolnego od pracy, bez prawa do wynagrodzenia, jest więc obniżenie wysokości przysługującego mu zasiłku chorobowego czy ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy, ponieważ podstawę do naliczenia tychże stanowi suma faktycznych zarobków.

Nadto, skarżąca podniosła, iż odroczonej negatywną konsekwencją tak ukształtowanego systemu jest także uszczuplenie uprawnień emerytalnych pracownika pełniącego funkcję ławnika, co wynika z faktu, że przychód będący podstawą obliczenia składki emerytalnej ulega obniżeniu z tytułu braku wynagrodzenia za dzień, w którym ławnik wykonuje swoje obowiązki w sądzie. Kopię pisma skarżącej uprzejmie przesyłam Panu Ministrowi w załączeniu.

Rzecznik wyraża zaniepokojenie wynikające z tego, iż opisany stan faktyczny i prawny może powodować w niedalekiej przyszłości zmniejszenie liczby kandydatów na ławników, którzy pozostają jednocześnie w stosunku pracy. Należy bowiem liczyć się z tym, że ławnicy, którzy w wyniku omawianej nowelizacji otrzymują za czas wykonywania czynności w sądzie kwotę niższą od ich dziennych dochodów, będą rezygnować z pełnionej funkcji. W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, powyższe zjawisko może prowadzić do zaniżenia konstytucyjnego standardu udziału obywateli w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości określonego w art. 182 Konstytucji RP, z którego wynika, iż udział czynnika obywatelskiego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości powinien mieć realny, a nie jedynie symboliczny, wymiar.

Mając powyższe na względzie, działając w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147 ze zm.), uprzejmie proszę Pana Ministra o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie. Będę w szczególności wdzięczna za poinformowanie mnie, jak - w ocenie Pana Ministra - obecna regulacja wpływa na udział obywateli pozostających w stosunku pracy w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości oraz czy rozważa Pan Minister zmianę kształtu prawnego dotyczącej wskazanej problematyki.

Załącznik 1

Z powierzeniem

Jerzy J. J. J.